

श्री.
मल्हारविरहरीतङ्क.

— ६०७७ —

स्वा
नाहानोसरणो
पंथ
लारियाज्ञानीप
गोवर्धनसलक्ष्मीरास,
जेजोयेरथीने
मार्थननोनां मन रंजन इरवासव
शेहेरपुनामधे
नगरहितेच्छुछापेज्यानांभा
छापवी प्रगर दीपो छे.
संयतवज्रनां मायाशरपुहारने बारवेजे

विमलउद-प्रजा.

QUINCE
SOCIETY
of Friends

102

સૂચનાપત્ર.

સંવત ૧૯૩૧ના માગશિર મહિનાથી નેહ મહિનાસુધી
 ને વડોદરાનાં રાજ્ય સંબંધી ધામધુમ ચાલી, તે તરફ સર્વ
 હિંદુસ્તાનની રેંચતનું મન સાગી રહ્યું હતું. અને રાજ્ય ત્રણ
 થયેલા મલ્હારરાવ ગાયકવાડના પદચ્યુત થવાથી ને રે-
 ચતના હુઝોરો ગારો નીકળતા હતા, તે ઊપરથી તેના વિ-
 રહથી થયેલાં હુઝોર પ્રદર્શિત કુરવા સાથે જ્ઞાનાનો સર
 જો "મલ્હારવિરહશીતક" નામનો કવિતા રૂપે ગ્રંથ માસી અ-
 ત્ય જુધિથી તેયાર કરી મારા પરમ મિત્ર નગપ્રજ્ઞ્યાત
 કુર્વામ્બર દત્તપતરામડાત્યાત્નાર્થે અમદાવાદના રેહેવા
 શી એઓની ધામે સુધરાવી છપાવી પ્રગટ કીધો છે. તે
 રસીક જનોએ માનપૂર્વક વાંચવો, કુરવાકે એમાં કુ-
 રેણા અને શોકુરસ ત્વરણ મુકેલો છે, અને આ મા-
 રો ગ્રંથ કુરવાનો પ્રથમ ન પાયો છે, મારે ને સુત્ર તથા
 સ્વદેશાન્તિમાની, વિદ્યાની વૃદ્ધિ તથા દેશજંબુત્વજુદ્ધિ
 નો વધારો ઈચ્છનાર આ અત્ય ગ્રંથનો સત્કાર કરશે.

તો આ ઊપરાંત જીવન ગ્રંથો ફરવાની મને ઊંમદ વ
ધી મારી કવિતા શક્તિ વધારવાનું ઊત્તેજન મળશે.

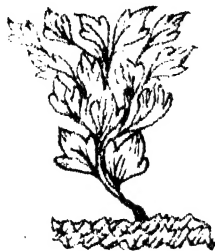
જંબિનંતી

(શાર્દૂલચિક્રીડિત.)

નેત્રોર્ધનની સુતી ઊથરવી, તેતો ઘણી નિંદ છે ;
લાખે લોક તણ પ્રપાળ કૃતણી, તેતો સુતી વંદ છે ;
માટે કોઈ સુન્નણ દોરી મુજને, આમાં નહીં આપશે ;
જુધિ અલ્પ તણો સુગંધ સુગીને માન્યે ફરી સ્થાપશે.

ગોવર્ધનદાસલક્ષ્મીદાસ

૭૮

શ્રીગણેશાયનમઃ

— « ૦ » —

અથશ્રી મલ્હાર વિરહ
શતક પ્રારંભઃ

મંગલાચરણ.

(આર્યાંગીતિ.)

શ્રી વિષ્ણુ ગણપતિ શિવ, ખ્રિસ્તા દેવી સરસ્વતી ન્નણ ;
સહુરે આદિકુ ડેરા, બંદુ પદ દુદ મને ડરી ન્નણ. ૧

સ્થલસૂચના.

દસિણ દિદુસ્તને, ગુનરાતે પુર વિરોધ નેહ વડું ;
ગાયકુવાડે રસિત, નામાલિધ ને તણું વડોદરડું. ૨

રંડેગવ પડ્યા અને મલ્હાર

રાવ ગાદીએ બેઠા.

(સંવેયાન્નિકુત્રીરિત.)

ઓગણીસં સત્યા વિરાંડરા, માર્ગશીર્ષ શુદ્ધ ષષ્ઠી સોમ ;

‡ સુન્નણ.

ते हीन जे देराव नृपतिये आत्म देहनो कीयो होम.
 आंगणीसैं सत्याबिरीके रा, आवाण बह दरीमी गुडवार,
 ते हीन रान गाहीये जेहा, नृपति अनुब नामे मल्हार,

मल्हार रावनी राजरीति.

(अवतारछंद.)

नृपपुंथियुं प्राप्ति न्यारधी, बिरीचनं गम्यासूने त्यारधी,
 बिसरीतो गर्ध पूर्यनीस्थी ति, देविरदेजीने रान संपत्ती,
 नमणीया लखा मंत्रिसन्मति, दिन दिने मणी लख संगती,
 गुड मण्यो नही सत्य बाहीने, कृदि सुजोधतो ना धखोपिते,
 इग घणा मण्यो लोली बायस, नन मण्यो नहिं जाटवायरी,
 कृदि मण्यो हरी कुंघी जोधवा, अवाणना धखो नारीनेयबाप,
 रमनतो गमे साठ मारीनी बर्जा गमे धणी मल्ल डारिनी,
 मगनधै लुखे जेतनाटको, न कृदि राबनो यित्त जाटको,
 परबधु तणी आज दे लाधी नजर हस्ती थी कुंघीओ कीधी,
 मनबिरी भेन्न रानुना मजे, तर देउे सहु देजीने जेजे ८

(आर्यागीति.)

नृपतेणो मल्हारे, रान्य कखुं त्यां मणी वरस थार

પણ નન દુષ્ટ પ્રભાવે, પછિ તે પદ્મર છવાઈ ગઈ ઊણ-
 કર્નલ ફેરના નીમણોક.

(છોહરા.)

ઓગણ ત્રીશાની તીથી, માર્ગી અમાસ ત્તણ;
 નીમ્યા કરનલ ફેરને, રસી કેન્દ નીરવાણ. ૧૦

પેહેલું કમીશન.

(છોહરા.)

ઘણી અરહ ઓ ત્યાં ફરી, મળી પ્રત્ન સરદાર;
 વર્તમાન પત્રો વિશે, પશ્યો ઘણો પોકાર. ૧૧

ઓગણીસેં ને ત્રીશાના, કાર્તકુંડે હની ખીલ;
 પ્રથમ કમીશન મીડનું, આરંભ્યું ફરી ખીલ. ૧૨

કુડેડને એથીલ વળી, નેપુર તણે પ્રધાન;
 તે ત્રણ કમીશનમાં હ ત્યા, મીડણિપરી સ્થાન ૧૩

ફરી ચો ફરી તે તણી, થયો રીપોર્ટ અઢાલ;
 આપી માસ અઢારની. છુટ સુધરણ રાજ ૧૪
 તોપણ નૃપ થેલ્યો નહીં, માસ અઢાર પ્રમાણ.

डरनलनी जदली थैवा, ड खुं डल डते ननरा. १५

ओगणीसें ने त्रीशना, आसो रहनी नोम;

सोम दीने लोणीयुं नृपे, हरवा डरनल नोम. १५

**रसीडेन्ते डेर देवानुं
नोहोमत आववाविशो.**

(आर्यागीति.)

आयुं नोहोमत नृपपर, डरवानुं विषप्रयोग डरनलने;

माहा राणी तरडेनो, रक्ष ड नेह रसिडेन्ते नरने १५

(छोहरा.)

त्रीश तणा आसो तणी, अमास सोमे ननरा;

डरनल ने विष आपीयुं, बघा जेम नन बाण. १५

**कर्नल फेरनी बदली अने
लुई पेलीनी निमणोक.**

(छोहरा.)

पछी जेडुत्रीशा तणी, डार्त ड बहनी जीन;

जुध दिबसे जदली थैर, डरनल डेर तणीन. १५

नीम्या ते दीन पुष्टिसन्, सरपेत्सी कुहेवाय;
तपास रान्ननो कुरे, आत्थ आत्थ वरताय. २०

बीजुं कमीशन.

(आर्यागीति.)

तन्यायार्थ कमीशन, नेम्युं शुल्ब लोर्डनोर्थ जुडमते;
अणोदरी रान्न अण, छंगलीशानां मनथवा सुयेडमते. २१

(छोहो.)

माहावद दशमी सोम दीन, नृपहिंमत थर्छ गुम;
डमीशन जेहुं डारमुं, तपासवा बिष जुम. २२

(वसंत तिलडावत्त.)

न्यायाधिपत्य सर कुजिय ते विशीष,
ग्वालेरनाथ बलीनेपुर नो नरेरा;
मेत्त्विलमीड, सर दीनडरराब रान्ने,
पुरो तपास नृपेनो डुरवा ज्जीरान्ने. २३

(शाखिनीवत्त.)

तेनी न्नेडे नरपति विलसे दीन मोदें, विशाणें;
हेवे [॥] कुहा हुःज नरपतिने, डेम मांडयुं डुपाणें.

* डेवनागरी

ઈચ્છા રાખી અતિ નિત, ઊરમા સુગાતાં ન્યાય અર્થ;
 બનણું નોતું નપેપર પ્રભુભુ, આણશો આ અનર્થ. ૨૪

(દોહરો)

માહાબર ત્રીજા મંગળ થયી, ચો કુશિની શુરે આત;
 કીર્ધી નસ્ટીસ કાઢીયે, દીન ચોંચિ શા સાક્ષાત. ૨૫

(આર્યાગીતિ.)

નૃપ સાહાયતા માટે, બનકે રસન, પેન, શાંત, આરામ;
 બાઈ શંકર આદિ ક, મળી લોજ્યું ઈગલાંડ રાજનંદામ. ૨૬
 વીરવદ્ધશીરો મળિ, બેલંદાઈને જહુ પ્રસિધ્ધ નામે;
 અતી આગ્રહે વિચારી, મેળવીયો નૃપ સહાયને કામે. ૨૭
 સાર્વંટ બાલંદાઈને, હૃદ ન્યાયે લડતાં હૃદે નકોઈ ધડી;
 સર્વ પ્રભુ નૃપ મનમાં, નિર્દોશી નૃપ કુરી ગયો ન ચડી. ૨૮

(દોહરો)

ફાગણ શુદ્ધ પારશ ગુરે, થયો કુમીરાન અંત;
 કોઈ તણે મન નવગઈ, રાય સુક્ત ની ખંત. ૨૯

(આર્યાગીતિ.)

योइसी करतां ननने, देशी परं देशिने न न्याय गम्यो;
 कोठी तणा मनमांही, दोष तदा खच नरेश नो नरम्यो ३०

(शाईलबिकी उतवत्त.)

हुँवे नपने विमुक्त करवा, राजी गिमे हो घणी;
 अंते व्यर्थ गर्ह समस्त नननी, हेवे नने खुं न्वाणी;
 राणी सो घरमां बिलापे करती नेंत्रे लंरे नीरने;
 आहा नाथ कृतांत तुल्य हुज्जते, दीधूं ग्रमो हीनने ३१

(वसंत तिल कावत्त.)

आशा घणी गिरतणी गर्ह व्यर्थ सारी
 मल्हारराव नपनां हीठ हुजे लारी.
 कीधा जहु अमधुरंधर मुक्ति कान,
 सार्नंर साहिज अमागत व्यर्थ ज्ञान. ३२

राजाने पद भ्रष्ट करीने कैद
 करवा विशे.

(स्वर्गरावत्त.)

काई सराये शिथी गुनर नपनी सांनजी कीर्ति नेष्ट;

તે દોશો ચિત્ત આણી તરત નૃપતિને. ત્યાં ડૂલ્લો રાજત્વજી.
માટે સૌએ વિચારી નૃપ ચહુ દીશનાં ચાલવું યોગ્ય પંથે ;
જેથી ફાર્તિ તમારી ફરિજન સઘળા ગાયને થાય પ્રથે. ૩૩

(આર્યાગીત.)

હિંદુ કેરો જગમાં, દીન દીન ઘટતાં પ્રતાપને ચાલ્યાં;
તેથી તે નૃપતિને, ઈંગ્લીશોએ તણાવવત ત્યાલ્યાં. ૩૪

(ઘોઠા.)

ઓગણીશ સેં સંવતે, એ ડૂઝીશ શુદ્ધ પાંસ ;
સમી ગુરેવારે થયો, રાય કેદ અડે સોસ ૩૫

(વસંતતિલકા.)

કીધો પદચ્યુત અરે નૃપનાથ આજ ;
ઓલ્યા સહુ સુજન ત્રાસથી કી અવાજ.
આહા અનિષ્ઠ પદત્તજી થતાં તમારે ;
મલ્હાર રાય ધી ડૂલ્લુ વન છે અમારે. ૩૬

(લુન્ગીછંદ.)

અહો ઈશ તેં કીધ અન્યાય એવો, ડૂલ્લો નૃપતિ દીન મલ્હારને
કીધો ઘાત વિશ્વાસ તેને અત્તણ, નથી કોઈને એહની પશ્તતાને.

મદ્રાસ પ્રયાણ વિશે.

(ઘોહરા.)

સંબત ઓગણીસેં અધી ફ, એ ફરીરી ન્તણ;
 ચેંચ ફૂણ દિતિયા ગુડ, પુરપેતિ ફચું પ્રયાણ. ૩૮
 ફેદી ફરીને મોફલ્યો, યાનપથેં તે રાત;
 હા હા કારથયો અતી, પુરમાં થતાં પ્રેલાત. ૩૯

(હરિગીતછંદ.)

ફરી રાહર ને સત્તનામનૃપ, બેહો રથેં રીતે ફરી;
 મુખ પુત્ર પુત્રી કુટુંબ ફરાં, દૂરથી ન દિઠાં ફરી.
 અતિ દીન થેં મલ્હાર નૃપતિ, આંખમાં આંસુભરી;
 ફેહ ફોપીયો મોર્તેડ મુજપેર, કોટિયા ક્રોધેં ફરી. ૪૦
 તજ હામ હામ ફા હારખાઈ, રાય બેહો રથ વિરેં;
 તે સાંભળી જન મરણવત, દુખ ભોગવી ભુઆં હરી.
 નૃપ પુત્ર પુત્રી કલત્ર મિત્ર, સગાં સ્વજન રડતાં હરી;
 તે દુખ વર્ણવતાં કલમ, ન માહરી પુરી થરી. ૪૧
 પણશો ફનો ચિત્તાર ફરવો, અતિ ઘણો બેનિંદા છે;

माटे इरी संसंपथी, हुंज प्रगट दीधुं सद्य छे;
 बिस्तारथी नन वरणवुं, नां ग्रंथ मां दो थपी पडे;
 बसुहीन नेतं बांय बां, नर अत्ये प्ररथे नवनां ॥ ४२

(दोहरा)

देश नी फाखी आपीयो, हरी राख सुंज संग;
 मेहेल सगां सन्नन सकु पड्यो बिलो अलग ॥ ४३
 छापी हुंडली न्नेरी अं, माफरी इरी ने राग;
 डोई तणां सायां नहीं, प्रश्न सर्वां नहि डाल ॥ ४४
 रेहेतां मोटां मेहेलमां, शीर जंही नन संग;
 रेहेवुं आपीन अन्यने, आव्युं नपने अंग ॥ ४५
 राग मेहेल मूझी इरी, प्रन्न तणे दु अवास;
 रेहेवुं प्रारज्ये लज्युं, अन्य प्रदेशे प्रेदारी ॥ ४६
 बीधिये लज्युं लखाटमां, मे दी शडे न दोय;
 मनुष्य तणी गणती इरी, न्ने हर बिभुं होय ॥ ४७

राजा मद्रास जतां कमाबाई जोवा

बेठी ते बिशे.

डिघा ५.

(हरिगीतछंद)

બનશે સ્વદેશ તબુ બંધરન, આન રાતે રાયલુ ;
 છુપીવાત એવી સાંભળી, નૃપપુત્રીને દુખ થાયલુ.
 પિતૃપ્રેમથી અતિ વ્યાકુળી, નિબતાતનું મુખ પેંજવા ;
 છે માર્ગમાં ન્યાં દેવ મંદિર, બેઠી નેહે નીર્જના .૪૮
 રહેતી સદા પિતૃ પાસ પુત્રી, ને હપુરા પ્રેમથી ;
 આવ્યું નશી બે એહને, દુરથી નિરખવું ક્ષેમથી.
 દીઠું ન દીઠું મુખ અંધારે, નેયું ફાંછીકુ નાખમાં ;
 સ્ત્રેહી પિતા સિધાવતાં, અતિ આંસુ ભરી આંખેનમાં.
 પછી આવી રડતી મેંહે લમાં, સાગર સમાને શોકમાં ;
 હરહર ક્રીરે હેંડુ બળે, સુખ નહીં સ્વભન સૌ લોકમાં
 ખાવાનું તે ખાધું ન પુરું, રડી દીવસને રેનમાં ;
 કેમે મટે નહીં ક્ષેશ ઊરનો, પિતરહે નહીં ચેનમાં .૫૦

રાણીઓ મદ્રાસ ગઈ તે વિશે.

(ઘોઘો)

એકત્રીશાની થઈ, નેહ શુદ્ધી તીથી ધ્રાવ ;
 પોતાં તે મશાસમાં, મહાલસા લક્ષ્મીન .૫૧

મદ્રાસ ગયા પછી છુટવાના ઉપાય

(જીવેંદ્રવન્ત્રઃ)

પવિત્ર પુત્રી કહિયે કમાને, પિતા વિયોગે દુઃખ હીલ દાઝે;
છુટા થઈને વસવા સ્વદેશ, ફરે પ્રેમ હો આ કાં ઝરોષ. ૫૨

(આર્યાગીતિ.)

પાર્શ્વ મેન્ટ સભામાં, ઈગલંડે ઝર્ન મો કહી એણે;
તોય પિતાને દુઃખમાં, પ્રેમ વડે નવ થિતો ફીઆ તેણે. ૫૩

(ભુલંગીછંદ.)

માહા પ્રેમવાદી દયાળી ન જાઈ, જહુ દુઃખના શ્વાસ નિશ્વાસ જાઈ;
ફરે ચલતે તાતને કાન મોટા, પરંતુ પિતાના દિસે દેવ જોટા ન
જહુ જુથિરાળી કમા જાઈ હીસે ફરે ચલ નવા વિલાતે વિશેષ-
લઈ સંગતે જુથિરાળી વ ફીલો, ધરે છે રૂપિતે યાવા અપીલો. ૫૪

પ્રજાનાં દિલગીરી.

(વસંતતિલકા.)

પ્રારબ્ધ કર્મ જહુ સંકટનું તમારું;

મત્હાર રાવ ધીકુલ વન છે અમારું.

નારી ફરે પતિ તનુ પરસાથ પીત;

મેં અમો શિર જીન્ને ન પચે ન રીત. ૫૫

(સંલુકતા છંદ.)

અય્યુચરાબણ આવીઓ, લઈ નન ફી ન સિધાવીઓ;
 ત્યમ મીડ કર્નલ ફાવીઓ, મલ્હારને સપડાવીઓ. ૫૭
 રથ અગ્નિવાહરયાવીઓ, લઈ યોંપ સાથ ચલાવીઓ;
 ખુબ વાયુવત ખેડાવીઓ, મલ્હાર દેશ મુકાવીઓ. ૫૮.

(શાદૂલ ચિકીડિત છંદ.)

લેં નતાં નૃપને ઝરે પ્રભુ તને, શું દિલ નાથી દયા;
 હાની ફીર્તિ તણી ફરી સ્વનનની, સો રયામ મુખે થયા.
 શાંતી રાખી હવે નિવાસ વસવું, ઈચ્છા ગણી ઈશની;
 ઝિધ્ય ત્તાઈ ફરયા થ ફી નળિલ રે ધારી નગાધીશની. ૫૯.

(રોહા.)

સર્વ લૂમિ હિંદુ તણી, ફીધી નગને રાય;
 માહા રાણી ચિ ફોરિયા, સત્તા વડી ધરાય. ૬૦
 સર્વ માન ઈંગ્લીશને, આપ્યું પ્રભુ એ ન્નણ;
 ડરતારે હેવું તે થ ફી, નન બું પદની રચાણ. ૬૧
 નનના થડતા કાળ માં, મિત્ર થવા સો થાત્ય;
 આશા ધન લોને ફરી, ફીર્તિ ઘણે રિગાર

ઘાઝે પર દુઝને દેખીને, સાચો કુંડેન ન્યાય;
 એવો નગમાં ફોઈ કંતે, વીરલો નન કુંદે વાચ. ૫૩
 ને લોગવવા નશિખમાં, દુખ સુખ લેખ્યુંથીનાય;
 લાલ હાની ભુવન મરણ, નશ અપનશ તે હાય. ૫૪
 મારં શોચ નમન કરો દુખ નવ ધરશો દેહ;
 આપ્યા ને દીન ઈશ્વરે, લોગવવા છે તેહ. ૫૫

(સ્વચરાચત્ત.)

નેઓ સંગી તમારા તમચિરહ રહે સર્વધિદ્ધારદેહે છે;
 પિંતા કૂંતા ખનીને સુખ સહ દુખની ગાદી નિદ્રાલીએ છે;
 આવી નેવા તમોને માહા નૃપલયની જંધી દેખી જીએ છે;
 આહાદેવે અમારે સુખ સહ દુખની નેડ નિર્મી કીએ છે. ૫૬

(દોહા.)

પાપ પુન્ય વણ લોગવે, છુટકો ફોઈ ન દેહ;
 પ્રાણિ માત્રને લાગીયું, દીનરત્નની સમતેહ. ૫૭
 લનકીર્તિ અપકીર્તિની, નવ કીધી દરકાર;
 નારક રાંડલવાઈમાં, સમન્યા નેને કાર. ૫૮
 ખંતે ફોઈ ન આવીયું, કામ તમારે રાન;

अपकीर्तिथी पामीया, देश नीकाखो ज्ञान. ५५
 ज्येष्ठो द्विजन नव माज्यो, सन्मन्त्री तुल हाथ;
 नरापामत सत कीर्तिथी, रहेत दायम नाथ. ५०
 इरत सुराज्य जनेइ दीन, रहेत सुप्री सुप्रेकार;
 देव्या ते इरत नही, इरत नय नये दार. ५१
 ते पाहत नित पुत्रगणी प्रेन्न सहुने आपे;
 धर्मपिता सम सौगणी इहत नृप निष्पाप. ५२
 सन्मन्त्रीनी पास रही, दुष्ट दुन्नथी दुर;
 रक्षा होत नृप धर्मधी, तो नथात प्रोदुर. ५३
 नीती न्याय बडे करी पालत प्रेन्न सुमन;
 शमाटे देजत तमो, आवा दुपेना दन. ५४
 नन्म धरीने लोगवुं, जंदिजानुं नीरान;
 जंटेरावनपति समे, इरुं पादरे स्थान. ५५
 लोगबी दुपे त्यां देहनां, गृहगती पाम्या रान;
 इरी बली दुईवथी, लक्ष थया माहारान. ५६
 मकरपुरामां मृत थया, जंटेराव ने दीश;
 जहुदीन दुपेजी आ देजीने बुद्ध्या तमपरणी

जाहुं राखे रिरिणी; राखी शिवा न खापे;
 सर्व लोम नृप प्रेरंड इहुं अन्यने थापे . ७८
 रान हमेशा यत्ताववा, योग्य अयोग्य निहत्त;
 इरी इरांरी तम चिरी, चरी थार अनुमान . ७९

(नागयछं.)

इसोरी खं न डितखा, तमे नृपालनी खरी;
 दुमित्र बर्ग खापेने, हीची खपांगति इरी;
 खुल्लुं नरीज खुल्ल, जानदेशा दारीनुं वणी;
 धरुं रीवाल नाम, रान गाही तेहने मणी . ८०

(आर्यागीति .)

हेंवे पुंठ न मू डी रान्य लछं हुंन घाणुं छं तनने;
 मां इली घामा रासे, पेण परवरीता मरी नही मनने . ८१

(दोहो .)

छुदयानही पाछा तमो, इही न खाव्या घेर;
 मणी दानहीं कुटंजीने; मछ डोणीनी पेर . ८२

(छिपेन्नतिवृत्त .)

नैगी रान थाप, अनार्थिने तोंजी थडी खपाय;

ચણું ચિતું પુન્ય ન પાળ ધેર, નિરાશ્રીતો ગ્યાવી વસે શેહેર. ૮૩.

(સંઘે યાએ ડૂંડી રા.)

ને ને રાત્ર તમારા મધ્યે, દેવ સ્થાનો મોં રાંછે;
તે તેના સો યોગ્ય ખરથે સર, ગામો બ્રહ્મ્યાં ઊંચાં છે;
રેહે ને સત્ય સત્તા મત ગાદી, સાર્વ ભોં મની છાયામાં;
દેને જુદી તદ્દરક્ષકને, નિયમ નિત્યાવાયાત્યામાં. ૮૪

(ગિરેંદ્ર વન્ન.)

મહાજ સારાણી તણે નરી બે, છુટી નરી દેશ પતિ સતિ બે;
સંપુત્ર લક્ષ્મી નભે ની હાણી, જુરો ધરું જ્યે સર બે દરણી નભે.

(વસંત તિલકા.)

રાખો સુગૃહ પ્રભુ, તમને શરીરે,
ધારો સહાયી નાનદીશ્વર તે ફરીરે;
ધારો સુહિંમત સમસ્ત કુટુંબ જંગે,
કેલી કરો સુખી રહી સ્વદુમાર સંગે; ૮૫
શંતી ધરો સ્વમન ઇશ્વરને સંભારી,
રાખે દયા તમ વિશે પ્રભુ પ્રેમધારી;
સેવો સદા સુદૃઢ દાન સ્વધર્મ રીતિ,

राजो सदा मन विशे सुविदूरनीति. ७

कविनी दिलगीरी.

(मंदाङ्गां तावत्.)

मेवो राजगुनरपरमां, राजस्वातंत्र्य ने नुं;
आह नंनो सुनरी अतिशे नाम दीगंत तेनुं.
नेने हाथे सुधित ननसो पामता पुष्टि सारी;
तेतो नततां छिहरलरवा लोमवे दुःख न्नारी. ८८

(छंद् बन्ध.)

हिंदु तणो तुं नृपरीर ताव, त्नासे मने ते छितरघो न्नान;
तारे शीर दुःख गुनरखुं छंरी, पायो दाख्यो देश तागो न हीसे. ८९
हिंदु शीरे छंवर द्राघ कोप, मेथी न आवे दूरी देश ओप;
था क्रया प्रभु देश तणो सहाय, ओहास्य आपयुं छिरमां न्नाय.
आदेश मां नंजी दुसं पयारो, निष्पक्ष कीधान नृप न्नापी हारो;
कीधान नो संधन गर्व अंप तु त्या प्रन्नना नृप मोह जंघर. ९०

ग्रंथ समाप्ति.

(छंद् विनय छंद.)

सुख मित्र नथी, नथी दुःख मन राव शीवानु बली;

હિંદુ તણે શીરતાજ સ્વતંત્ર, થયો પેરતંત્ર હવેથી ચેજી;
 દેશી તણા દીલમાં દુખે તેથી, થયું ઊઠ્ઠાગાર ગીરા નિઢાઈ;
 ગ્રંથ રચ્યો નનને પ્રિય કારક, વાણી ધરી ગુડ તુલ્ય ગજીર.

(દોહા)

માંઘાતા સરખા ગયા, અવની પતિ અપાર;
 રામ સંશોભાવેણ ગયા, રાવણને હણનારુ ૩
 અન્ય યુધિહી રખાઈ દઈ, ગયા અને કનૈયાળ;
 કોઈ તણે સંગત વગઈ, લૂમિયા લૂપાળ ૪
 તેથી દુઃખ ન માનશો, અક્ષય ન માજો કોય;
 આપેને દીન ભગપતિ, રેહેવું રાજી સોય. ૫

ગ્રંથ કર્તાની પ્રાર્થના.

(દોહા)

મુને દુઃખ જ હુલામીયું, દેખી નૃપની હાણ;
 બ્યાં હાં ત્યાં હાં દેરા દીગંતે, વહેલો મુખ વાણ ૬
 માંદે મન ઊઠ્ઠાગારથી, કીધો શોક ને યુક્ત;
 છોરેય તઈ ગલીશની પાણ સહુ નનનો ભક્ત; ૭
 હોરા મને કોઈ નાપશો, જ હુમત કીધો ગ્રં

रीक्षापात्रनल्लएरी, युक्त धर्योछे पंथः ८८

(छेहाः)

सोमवंशी न्नेव तणा, कृष्णतणोपेविचारः
 वन्ननालधीषापन्यो, लट्टी नो वीस्तारः ८९
 तेकुण लक्ष्मी एससुत, गोवर्धनान्निधानः
 कृतआखल्यमतिताणो, ग्रंथ करो सनमानः ९०
 विक्रमनांछिनविंशशत, संवतरे कृत्रीशी;
 आचणायुहीप्रतिपहरवी, ग्रंथरथ्योत्ते दीशः ९१

ॐति

मल्लार विरह शतक शिमासे

કોષ્ટક :

ગુનરાત્રી માત્રિયો :				અંગ્રેજી તારીખો :			
સંવત	માસ	પક્ષ	તીથી વાર	તારી	માસ	સન	વીગત
૧૯૨૭	માર્ગશ્રેષ્ઠ	૦	૬	સોમ	૨૮	નવેં ૧૯૭૦	ખેડેરાવ પડયા :
૧૯૨૭	માગશ્રેષ્ઠ	૦	૧૦	ગુરુ	૧૦	અગ ૧૯૭૧	મલ્હારરાવ ગામીએ ખેડા :
૧૯૨૮	માહા	૦	૧૭	ગુરુ	૨૭	ફેબ્રુ ૧૯૭૩	કર્નલ ફોર્સેને વડોદરાનો રસિડે હાની મ્યુ :
૧૯૩૦	ફાલ્ગુ	૦	૨	ગુરુ	૨૩	અગ ૧૯૭૩	સરનીચર્ડ મીડનું પેહેલું કમીશન જેલું :
૧૯૩૦	આસો	૦	૮	સોમ	૨	નવેં ૧૯૭૪	કર્નલ ફોર્સેની બાદલી થઈને પુસ્તાન સર કારને લખ્યું :
૧૯૩૦	આસો	૦	૧૭	સોમ	૧૦	નવેં ૧૯૭૪	કર્નલ ફોર્સેને ઝેર લેવાની ગડ ખડ થઈ :
૧૯૩૧	ફાલ્ગુ	૦	૨	ગુરુ	૨૫	નવેં ૧૯૭૪	કર્નલ ફોર્સેની બાદલી થઈને સર પુર્ણ સપેલીને નીમ્યા :
૧૯૩૧	પોષ	૦	૭	ગુરુ	૧૪	નવેં ૧૯૭૫	મલ્હારરાવને ફેર કરવા :
૧૯૩૧	માહા	૦	૧૦	સોમ	૧૫	ફેબ્રુ ૧૯૭૫	સરનીચર્ડ કાળિયનું કમીશન નામી મ્યુ :
૧૯૩૧	માહા	૦	૩	સોમ	૨૩	ફેબ્રુ ૧૯૭૫	સરનીચર્ડ કાળિયનું કમીશન જેલું :
૧૯૩૧	ફેલ્ગુ	૦	૧૨	ગુરુ	૧૮	માર્ચ ૧૯૭૫	કર્નલ રાન પુરે થયું :
૧૯૩૧	ચૈત્ર	૦	૨	ગુરુ	૨૨	એપ્રિ ૧૯૭૫	મલ્હારરાવને મદરાસ રવાના કરવા :
૧૯૩૧	ચૈત્ર	૦	૮	ગુરુ	૨૮	એપ્રિ ૧૯૭૫	રાણીબોને મદરાસ રવાના કરી :

શરવાસ :

નહિરાત.

શિવજીને નાણાવામાં આવે છે કે. તે ગ્રહસ્થાને નીચે લખેલ પુસ્તકો લેવાના હોય તે ગ્રોએ મુંબઈમધે ગોરગામમાં, ઈંદુપ્રકારી, છારંગનામાં તથા પુનાંમધે મેદુણપુરામાં ભગત હિતે છુ છારંગનામાં, જગદીશનવાર પેઠમાં મુંબઈ ફરના નવા ગંગામાં નીચે શી ફા નાપારેથી રોડી ફીમત મોડલાવેથી મલયાં જાણગાં, પુસ્તકો મંગાવનારને નીચે લખેલા પ્રમાણે પુસ્તકોની ફીમત તથા ટપાલ ખર્ચ માળીની ટીકીયો મોડલનારને વચાવેથી મુદ્રવી. ગ્રેરલે જુડી મુદ્રવામાં આવરી. નાટપેડ ડાગલાલીવામાં આવરી નહીં.

પ્રાકૃત મરાઠી ભાષાનાં ગ્રંથ.	પ્રેમ ક્રમ.	ટપા. ક્રમ.	સંસ્કૃત.	પ્રેમ ક્રમ.	ટપા. ક્રમ.
શ્રીમહીપત કૃત રાંત વિનયજો	૪૦	૧૧૧	સ્તોત્ર કલાપેનાગો	૧૧૧	૧૧
વીજનધ્ય...			પદ્ધિલં		
શ્રીરામદાસ સ્વામીનાથ ત્રિવ્રી	૨૦	૧૧૨	સ્તોત્ર કલાપેનાગો	૧૧૨	૧૨
જાજર			જીને		
શ્રીકૃષ્ણચરિત્ર પૂર્ણેષ્યેંદુના	૧૧	૧૧૩	ગ્જલુતરામચણદુ	૧૧૩	૧૩
હિડિંબ વધ જાણ્યાન	૧૧	૧૧૪	બાદ્દર્શન	૧૧૪	૧૪
આત્મવિચારયંત્રોદયગુનરા	૧૧૫	૧૧૫	છટખરપર કાવ્યચેને	૧૧૫	૧૫
પાંચરહીત કુલુનરા	૧૧૬	૧૧૬	ફિદા	૧૧૬	૧૬

ગોવર્ધનહાસ તા. ૧૧/૧૧/૧૯૨૪

